

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR. 1907. JANUÁR 13.

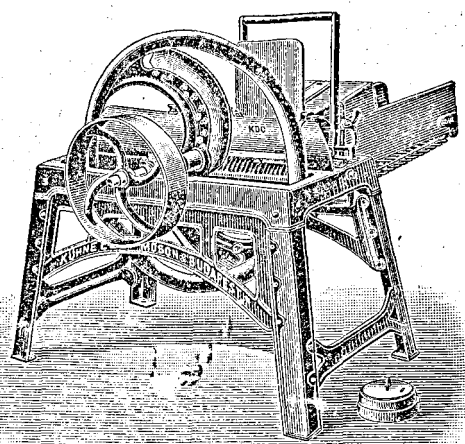
2. SZÁM.

KÜHNE E.

HAZÁNK LEGRÉGIBB MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA

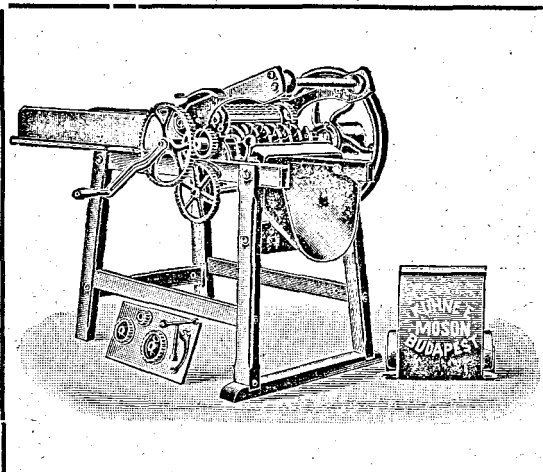
MOSONBAN

1672

● elismert gondos kivitelben szállít:

szecskavágó-gépeket,
 répvágókat, darálókat, takarmány-fülesztőket,
**„TORNADO” kukoricaszár-
 tépőket**
morzsolókat,
 ASTRA és TUBULAR tejfőzőgépeket,
 teljes takarmánykamra berendezéseket.

Fcraaktár: VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktár: Temesvár, gazdaudvar.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,958.240.—
Tartalékok	601.263.93
Összesen:	2,554.503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " " "	59.782.26 " "
1903. " " "	109.331.73 " "
1904. " " "	72.438.23 " "
1905. " " "	61.730.60 " "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módok szerint.

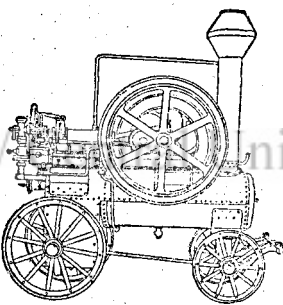
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

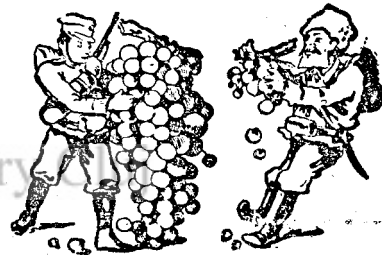

**Beck és
 Bergely**
 Budapest, V.,
 Váci-ut 12.

1725

Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.
Teljes olajgyári berendezések.
 Elismert legjobb kivitelben szállítanak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

**Szőlő-
 oltványok,**
 valamint az elmúlt években is a

Küküllőmenti

első szőlőoltvány-telep

tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes 104.

Nagyküküllőmegye — volt az egyedüli az egész országban, mely vevőinek miaden tekintetben kifogástalan minőségű — egészséges-fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb fajú és alanyú bor-, csemegebor- és különleges csemege szőlőoltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok bámulatos eredményeket érnek el.

Kivánatra képes árjegyzék — számos elismerő levéllel — ingyen és bérmentve.

1800

Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok, Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb

Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körut 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Heucke A.

Hausneindorfi gőzeke-egyház több mint 20 éven át bevált kitűnő rendszerű uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felvilágosítással és ajánlattal készséggel szolgál magyarországi vezérképviselő, a:

Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszkögyár.

Központ: _____

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság 1727 és iparüzem számára.

*Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.
Emelő-szerszámok. Vasúti szerszámok.*

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

1811

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz. a. kaphatók.

Legujabb kitüntetések:

1905. évi nagyenyedi kiállításon nagy díszoklevéllel kitüntetve.
1904. évi dícszentmártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntetve.
1903. évi beszercezi kiállításon 2 ezüst éremmel kitüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz. a. kaphatók.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 50. szám.

Teljes jótállás kifünő cséplésért!

**A világ legegyszerűbb és legtükö-
letesebb motorcséplőkészlete.**

Ezen motorok bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhetők és szalmafedelesek házak között is üzemben tarthatók.

Ezen motorcséplőkészletek a legkifünőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély).
Gróf Mikos Kelemen úrnál, Magyarcséte (Erdély).
Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed
Tóth Péter földbirtokos úrnál, Csantavér, és az ország több száz kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb Üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KALLAI LAJOS-

féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkifünőbbben beváltak, a magyar gazdák közönségnek

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacéleketej.
Páncélacél-kormánylemezek.
Magasított acél-ekefej. 1457
Porvédő kerekek.
Acél [] gerendely.
Sürgőnycim: „Agraria” Budapest, Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmívelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.
Benzin adómentességére vonatkozó eljárás illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1687.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cim:
Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.
762 Telefon 311.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603
Cheque számla: a Magy. leszá nit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telexkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekeket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészgépi berendezéseket.
Szeceksavágókat,
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfityénzésztés-gépek és eszközök, tejtelepek, cukuran, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok Derbyeláse, zsák, ponyva stb. stb.

1461

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár
Mátyás király. tér 10.

Dés
Felső-sétatér.

1729

Miskolc
Városház-tér 20.

S.-A.-Ujhely
Főtér 9.

Sárospatak
Kossuth Lajos-u. 70.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymin: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők.

Szivattyúk és Mérlegek

1718

különleges gyár

Garvenswerke,

WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÓNYA.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A szászlónai „szociálista.”	15
A nemzetiségi pénzintézetek.	16
Természetes vagy mesterséges eljárás szerint tápláljuk borjainkat? II. Gy. Rosenberger Sándor.	18
Küzdelem a nagy aranka (Cuscuta suaveolens) ellen. (M.)	19
Tárca:	
A társadalom gazdálkodásáról II. Dr. Seyfried Károly.	16
Vágyos közlemények.	
Csicseri Orosz Lajos. — A kolozsi tejszövetkezet működésben. — Háziipari tanfolyamok Kolozsvármegyében. — Népies gazdasági előadások. — Mesterséges (fűtött) komlószáritók. — Komlóműtrágyázások. — A kolozsvári vásár. — A gyümölcsfákat pusztító rovarok irtása. — Maggyűlés a boritaladó ellen.	19
Hirdetések	

A szászlónai „szociálista.”

(*) Szászlóna csak egy kicsiny falu Kolozsvár közelében, az az eset, mely ott megesett, nem valami nagy, országgraszoló dolog és mégis, a szászlónai esettel érdemes foglalkozni, a szászlónai esettől lehet tanulni. Mert Szászlónában egy erdélyi-magyar falunak típusát láthatjuk, az az eset előfordulhat, talán elő is fordult már nem egy faluban.

Az eset előzményei a következők: A földművelésügyi miniszter támogatásával az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya négy háziipari tanfolyamot volt rendezendő. Mikor erről az első híradás megjött ebben a lapban meg égnéhány kolozsvári napilapban, a szászlónai állami elemi iskola és gazdasági ismétlőiskola igazgatója azzal a kéréssel fordult a szakosztályhoz, hogy a háziipari tanfolyamok közül legyen egy Szászlónán és a kereskedő mesterséget oktassa a tanfolyam. Mi sem állt utjában annak, hogy a tanfolyam Szászlónán meginduljon és sikerüljön. Derék kálvinista magyar népe van Lónán. Előbbi lelkesze, Vajda Ferenc a gazdasági haladás eszméit terjesztette az E. G. E. segítségével. A kezdeményezés most magából a faluból jött. A nép furófaragó hajlamának megfelelően faragó-kerekes tanfolyam rendezését határozták el.

Valamelyik vasárnap azután összegyűjtöttük az iskola termében azokat — talán 24-en voltak — akik a tanfolyamra jelentkeztek. Jórészt ügyes, felnőtt legények voltak, köztük vagy nyolc a nagyobb ismétlőiskolásokból. Előadtuk a földművelésügyi miniszternek a háziipari tanfolyamokkal szándékolt célját, megmagyaráztuk annak hasznát, megbeszéltük a tanfolyam részleteit. Hogy két részben fölvaltva fognak tanulni, hogy a tanítómester díját, helységbért, eszközöket, anyagot, mindent a rendező szakosztály fog fizetni, hogy az így vett faanyagból a tanulók két szekérnek minden alkatrészét el fogják készíteni, a két szekeret a végén el fogják adni, a saját faanyagjukból pedig saját tulajdonukat képező munkákat csinálhatnak. A tanfolyam közeli célja az volt, hogy a résztvevők a faragó-kerekes mesterséget megtanulják, távolabbi az, hogy

a tanfolyamon ügyességre szert tett résztvevők közös műhelyben folytonosan dolgozhassanak majd. Ennek a közös műhelynek első berendezését a tanfolyamon használt, mintegy 150 korona értékű és a két szekér eladásából befolyó pénzen vásárolandó 80—100 korona értékű szerszám leendett hivatott nyújtani. Értelmes, ügyes legények voltak a jelentkezők: megértették a tervet, lelkesedtek a dologért, szép szavakban köszönetet is mondtak a kezdeményezőknél.

És most — jön az eset, jön a szászlónai »szociálista« áldásdús szereplése. Hát ez a »szociálista« — mint Lónán hallottam — sorra járta azokat a legényeket, akik a tanfolyamra jelentkeztek és kezdte megdolgozni őket: ne üljetek föl az uraknak, ne dolgozzatok nekik ingyen hat hétig, fizessék meg, ha dolgoztatni akarnak, a szerszámokat is az igazgató ur akarja magához kaparítani, abban a közös műhelyben is ő fog majd dolgoztatni, stb. stb. És a derék legények kettő híján bevették ezt a bölcseséget és nem vesznek részt a tanfolyamon. Akik maradtak, — tizen-tizenketten az ismétlőiskolásokkal együtt — szorgalmasan tanulnak a tanfolyamon az egész napon át, maguk készítették már eddig el a két szekérhez való nyújtókat, tengelyeket, rudakat, simelyeket, küllőket, stb. és ugyancsak nagy ügyességnek adják tanujelét. És ennek a munkájuknak hasznát értékelni igazán fölösleges. Nem is ez volt a cikknek a célja.

Jóhiszemű volt-e a szászlónai »szociálista« vagy nem, mikor a legényeket a tanfolyamon való részvételről lebeszélte, azt igazán nem tudhatjuk. Vannak emberek, akiknek elméje a legtisztább igazságot sem veszi be. Vannak viszont olyanok, akik elragadó ékesszólással tudnak híveket szerezni annak, amiben ők maguk sem hisznek. A szászlónai »szociálista« is ezen csoportok egyikébe tartozik. Hogy melyikbe, azt, mondjuk, nem tudhatjuk. Nem is ez a lényeges. A lényeges az, hogy akár jóhiszemű, akár rosszhiszemű a haladásnak ez az ellensége. akadálytalanul uralkodhatik a maga nyilvánvalóan téves fölfogásával a

== Jobb és ==
megbízhatóbb
== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
M. Ödön

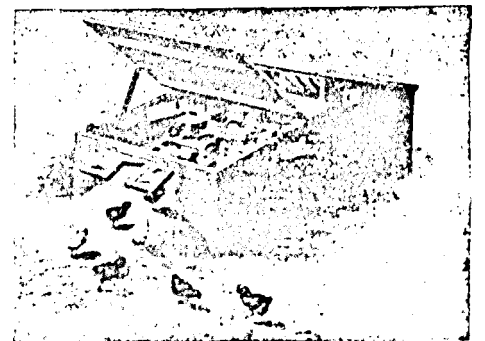
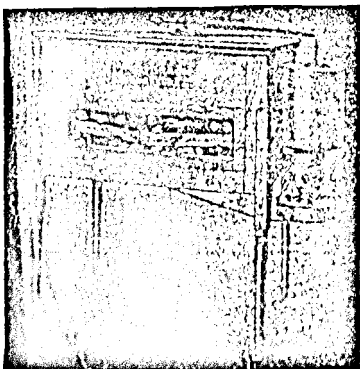
császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

A haszonnal járó baromfitenyésztés csak jól bevált KÉLTETŐ GÉPEKSEL lehet és ezért ajánljuk a világhírű és az összes eddig ismert csibekeltő gépek között a legtekintélyesebb amerikai Cyphers önszabályozóval ellátott csibekeltető és nevelő gépeket, melyek kizárólagosan csak nálunk kaphatók.

Á R A K:				
0 sz. Standard Cyphers	cca	66 tojásra	K 135. csomagolás	8.50
1 "	"	100 "	" 180. "	8.50
2 "	"	240 "	" 220. "	12.00
3 "	"	390 "	" 300. "	8.50
4 Farm Economic	"	100 "	" 125. "	8.50

Továbbá a baromfitenyésztéshez szükséges összes cikkeket, erőtökarmányokat és a Németországban államilag megvizsgált, de nálunk is jól bevált »GALLOSERIN« baromfi-colerascrumot. Számomra megbízható bizonyítvánnyal rendelkezünk. Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

falunépek egy részén, talán nagyobbik részén is. Ezt az akadályt pedig csak azok emelhetnék az ilyen mesterkedések ellen, akik a falusi népnek vezetői kell hogy legyenek, tehát elsősorban a pap, a tanító, talán a jegyző is, talán mások is, akik erre hivatottak. Főadatuk igazán nem tulságosan nehéz, mikor egy nyilvánvalóan hasznos dolognak kell megtartaniuk azokat, akik ennek a hasznosságát egyszer már belátták. Persze, hogy ennek a főadatnak igazán megfelelhesse, előzőleg már a nép lelkéhez kellett férközniök, cselekedeteikkel előzőleg a nép bizalmát már meg kellett nyerniök; azután pedig türelemmel és fáradtsággal kellett volna fölvilágosítani magát a nép koronázatlan uralkodóját, a »szociálistát«, szóval és példával kellett volna megdönteniök az általa elplántált téveszméket.

Igaz, hogy Szászlóna csak egy falu a sok közül és, hogy az ilyen tanfolyamokat nem is minden faluban sikerül meggyöngíteni. De igen-igen sok faluban megérik egy-egy ilyen »szociálistá«-nak nevezett elégedetlen ember kezényomát. Itt a tanfolyamra nehezedett ez a kéz, másutt a gazdakör alakulását akadályozza meg, megint másutt egy-egy szövetkezet létesítésétől tartotta vissza a népet. És a baj az, hogy akiknek a vezetőknek kellene lenniök, a legtöbbször átengedik a csatateret azoknak, a mindennel elégedetlen, okoskodó embereknek, a milyenek mindig és mindennütt akadnak, és akikre az újabb időben mondják csak rá, hogy »szociálisták«, holott a szociálistákkal annyi közösségük sincs, mint a szászlónai népvezérnek Bebellel, akiről bizonyára csak igen homályos tudása

van. De ez a fogalom, hogy »szociálista« egyszerre félelemmel, dühvel és egyben a tehetetlenség érzetével tölti el a falusi intelligenciát: csak a betolyásától félnek, csak szidják; ám nem mernek vagy nem akarnak vele kiállni a küzdőterre azért a célért, amely a nép ragaszkodása, bizalma.

Szászlóna csak egy falu a sok közül; de ha valamely testből egy metszetet tartunk a nagyító üveg alá, ebből a metszetből a testnek szövetét ösmerjük meg. A szászlónai eset nem magában álló eset ami a lényegét illeti, hanem példa lehet, amely megmutatja, hogy miként és miért esik ki a nép vezetése azoknak a kezéből, akik eddig vezették és miként és miért juthat olyanok kezébe, akik egy nagy, meg nem értett eszme által hypnotisálva a nép mai helyzetével nem számolva, azt saját érdekeinek istápolásától fordítják el.

A nemzetiségi pénzügyek.

Oláh László nem töstelte azt a fáradtságot, hogy összeírja a román nemzetiségi pénzügyek torgalmát és pénzügyi helyzetét. Ez összeírás kapcsán a következőket írja a nemzetiségi pénzügyek fejlődéséről:

Az oláhok csak az alkotmányos korszak beállta után, 1871-ben kezdték a pénzügyi téren való munkálkodásukat. A szászok azonban jóval előbb, hiszen ők voltak utmutatói az oláhoknak, mert már 1841-ben (5000 forint) 10.000 koronával megállapították a nagyszebeni általános takarékpénztárt s ez jelenleg is felülmulja az 1872-ben 1.014.889 korona alaptőkével alapított Nagyszebeni Földhitelintézetet. Míg ennek betéte 5.8 millió, amazé 16.1 millió, záloglevél kölcsöne azé 45.2 millió, ezé pedig 43.5 millió, amannak nyeresége 222.209 korona, ennek pedig 200.247 korona. A szászoknak számra nézve nem sok pénzügyeik vannak,

de e kevesek jól vannak vezetve s gazdagok. A tótok északon Pozsony-, Liptó, Turócmegegyekben rendelkeznek tekintélyes pénzügyekkel. 1872-ben alapították első pénzügyüket Nagyszombatban, 1879-ben Rózsahegyben, 1886-ban Turócszentmártonban stb. A tót pénzügyek e hármas nagy alaptőkével és nagy betéttel rendelkeznek, tehát megvan minden előfeltételük ahhoz, hogy terjeszkedjenek, kisebb intézeteket alapítsanak s törjenek előre a pénz erejével és hatalmával a tiszta magyar vidékek felé.

A három nemzetiség közül legsúlyosabb az oláh. Mint nemzetiség, ők legtöbben vannak. Öntudattal, célirányosan dolgozik s halad veszedelmesen előre. Nézzük csak Magyarország térképét s hasonlítsuk egybe alábbi táblázatossal. Mit látunk? Azt, hogy hazánkban egy negyed részében foglalt teret az oláhság, mióta alkotmányunk visszaállított. Az első oláh pénzügy Szebenben, e veszedelmes nemzetiségi gócponton, Albina néven 1871-ben alakult, a második 1873-ban Beszterce-Naszódban Auróra néven Tíz évig pihentek, nem volt jó idő bankalapításra, de gyűjtötték az erőt és tanulnak csak azért, hogy annál nagyobb erővel feküdhessenek neki Erdély pénzügyi annektálásának.

A Románia szomszédságában lévő magyarországi vármegyék mind tömve vannak oláh pénzügyekkel. Nézzük csak: Brassómegegyében van 4 oláh pénzügy, Fogarasban 9, Szebenben 10 Hunyadban 10, Krassó-Szörénymegegyében már 24 oláh pénzügy szolgál az oláh közgazdaságnak, kulturának. A Romániával nem szomszédos vármegyék is el vannak látva oláh intézetekkel. És pedig van Temesben 13, Torontálban 4, Aradban 2, Csanádban 1, Biharban 3, Szatmárban 2, Szilágyban 3, Szolnok-Dobokában 5, Beszterce-Naszódban 8, Kolozsban 2, Torda-Aranyosban 3, Maros-Tordában 1, Alsó Fehérben 5, Nagyküküllőben 4, így összesen 19 vármegyében 113 pénzügy, nem tekintve a Raiffeisen féle és más hitelszövetkezeteket s az ujonan lépten-nyomon 10—20.000 korona alaptőkével létesített pénzügyeket. Zajtalanul, csendben nyomulnak előre,

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

A társadalom gazdálkodásáról.

Írta: Dr. Seyfried Károly.

II.

Az általános és különleges mezőgazdaságtan szükségszerűen együvé tartozik. Fontosság tekintetében úgy állnak egymás mellett, mint az emberi életben a tudó és a gyomor. Egyik sem fontosabb a másikkal. Noha nagyon lényeges, hogy tisztában legyünk vele, hogy ezen tudományágak mindegyike milyen helyet foglal el az ösztudományban, továbbá, hogy hivatásuk teljesítésében, milyen eszközök állnak rendelkezésükre. Ezen eszközökben látjuk a kettő közötti különbséget.

A különleges mezőgazdaságtan azon módokat mutatja, melyeknek segítségével a növénytermelés és állattenyésztés a lehető legmagasabb nyersjóvedelmet éri el. Tehát növényekkel és állatokkal foglalkozik, melyeknek mint élő lényeknek az élete és fejlődése természeti törvények által van meghatározva. Az általános mezőgazdaságtan, azon alapelveket tárja elénk, melyeknek segítségével az egyes üzemi kellekek mennyiség és minőség szerint kiválasztandók és mozgásba hozan-

dók, hogy az elért eredményt minél jobban értékesíteni lehessen, azaz hogy a mezőgazdaság után lehető nagy tiszta jövedelem legyen. Amellett mindig azon kötelességekre is tekintettel van, melyekkel a mezőgazdaság, mint az összes nélkülözhetetlen létszükségletek előállítója, az állam és társadalommal szemben tartózik. Tehát az általános mezőgazdaságtan olyan módokra és viszonylatokra kénytelen kiterjeszkedni, melyek az ember akaratától vannak függővé téve s úgy működésük a gazdasági életben uralkodó törvények szerint igazódik.

A különleges mezőgazdaságtannak a természettudományok képezik alapját; gyakorlati célja pedig egy nagy nyershozamnak az elérése. Az általános mezőgazdaságtan a társadalmi gazdaságtanban találja alapját; főtörekvése arra irányul, hogy a gazdálkodó minél magasabb tiszta hozamot érjen el és hogy a mezőgazdaság a társadalmi gazdaságra előnyös módon fejlődjék. És dacára annak, hogy ilyen különbség van a kettő között, mégsem szabad azt a következtetést vonnunk, hogy a cél és eszközök tekintetében lényeges ellentét volna közöttük. Ennek következtében azután: ha egyikre nagyobb súlyt fektetünk mint a másikra, tévedést fogunk tanítani, melynek pedig csak a mezőgazdaság iszsa meg a levét, mint azt a

Liebig korszak virágkorában láttuk és látjuk még ma is.

4. A társadalmi gazdaságtan jelentősége. A társadalmi gazdaságtan a gazdasági élet törvényeire tanít bennünket, megismertet egyúttal a benne előforduló bajokkal, azok okával, miáltal lehetővé teszi a bajok orvoslását is. Valamint az orvosnak, ha gyógyítani akar, ismerni kell a test szervezetét, annak egészséges állapotban való működését, valamint a betegséget előidéző okokat: úgy annak is, ki a maga vagy a nemzet, a társadalom anyagi jólétét előmozdítani kívánja, ismerni kell az egészséges gazdasági fejlődés törvényeit és tudnia kell mi zavarja az egészséges fejlődést, mert csak így lesz azon helyzetben, hogy saját anyagi érdekeit a közérdekkel összhangba hozhassa, vagy hogy egy egész nemzet vagy a társadalom jólétét felvirágoztassa.

Szüksége van tehát a társadalmi gazdaságtan ismeretére mindenkinek, ki a gazdasági jelenségeket magasabb szempontból akarja itélni. Vagyis fontos a törvényhozóra, jogászra, bölcsészre és történetiróra egyaránt, mert az állami, jogi és erkölcsi intézmények az anyagi élet jelenségeinek ismerete nélkül meg nem érthetők.

Senkinek sincsen azonban annyira szűk sége a társadalom gazdaságtanra, mint a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Ártúrártal (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokról előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

fölszabják pénzügyi intézetek alakjában örszemeiket mindama pontokon, hol hódítani akarnak s pópáik, tanítóik szívesen állnak szolgálatukba, mert ezáltal nemcsak pénzügyi, de nemzetiségi téren is szolgálatot tesznek fajuknak, hiszen ők írják alá falukon a váltókat s oláhsítanak azzal, hogy a magyar parasztnak magyar nevét, például Kiss Jánost, nem Kiss Jánosnak íratják alá, hanem Juon Chisiu-nak. Csupa román helységnevet használnak pénzügyi intézeteik alapításánál az oláhok. Ha esetleg egy oláh készítene egy pénzügyi térképet, — hogy eltűnének azon a magyar helységnevek s milyen szépen mutatkoznék hazánknak csaknem egynegyed része! Kérem, hol vannak a magyar helységnevek, és kik a sovínisták? Oláh László megyék szerint így állítja össze a román pénzügyi intézetek üzleti forgalmát, a mint az 1904 végén mutatkozott:

Alsó-Fehér: Alap: 530.000, tartalék: 614.294, betét: 3.735.150, váltó: 4.295.622, jelzálog: 898.848, értékpapir: 178.065, nyereség: 144.672. Beszterce-Naszód: Alap: 533.500, tartalék: 259.061, betét: 2.281.362, váltó: 3.338.372, jelzálog: 355.126, értékpapir: 24.574, nyereség: 69.412. Brassó: Alap: 520.000, tartalék: 69.082, betét: 1.789.619, váltó: 1.952.125, értékpapir: 44.595, nyereség: 59.682. Fogaras: Alap: 519.557, tartalék: 201.106, betét: 2.274.353, váltó: 2.865.501, jelzálog: 124.883, nyereség: 74.213. Hunyad: Alap: 1.272.500, tartalék: 492.374, betét: 4.125.170, váltó: 5.321.697, jelzálog: 912.281, értékpapir: 31.492, nyereség: 182.318. Kolozs: Alap: 320.000, tartalék: 164.312, betét: 1.941.664, váltó: 1.826.691, jelzálog: 853.694, értékpapir: 27.800, nyereség: 56.138. Maros-Torda: Alap: 200.000, tartalék: 58.804, betét: 548.534, váltó: 492.466, jelzálog: 299.920, nyereség: 23.326. Nagy-Küküllő: Alap: 243.300, tartalék: 15.070, betét: 286.296, váltó: 448.284, jelzálog: 119.808, értékpapir: 10.131, nyereség: 19.519. Szeged: Alap: 1.497.631, tartalék: 445.364, betét: 16.099.907, váltó: 10.176.859, jelzálog: 6.770.219, értékpapir: 3.054.632, nyereség: 319.842. Szolnok-Doboka: Alap: 380.000, tartalék: 132.030, betét: 858.039, váltó: 1.932.343, jelzálog: 249.781, nyereség:

65.001. Torda-Aranyos: Alap: 260.000, tartalék: 106.924, betét: 992.028, váltó: 955.675, jelzálog: 422.824, értékpapir: 23.293, nyereség: 36.364.

Három évtized után a múlt évi eredmény ez volt. Tíz évenként a haladás képe ime:

1885-ben: Alap: 1.660.000, tartalék: 83.990, betét: 3.406.716, váltó: 2.298.418, értékpapir: 3.059.594. 1894-ben: Alap: 2.886.000, tartalék: 300.703, betét: 9.610.663, váltó: 6.800.046, értékpapir: 4.492.381, és 1904-et lásd fönnebb.

Harmincöt év alatt bizony szép eredményre nézhetnek vissza a románság vezető emberei.

Az adatok beküldője kimutatja valamenyi román pénzügyi intézet forgalmának adatait. Mi azonban, helyszűke folytán, csak a nevezetesebbeket ismertetjük. Ezek:

Albina (Nagyszeben.) Alaptőke: 1.200.000, tartaléktőke: 200.000, betét: 13.122.636, váltó: 8.547.909, jelzálog: 5844.169, értékpapir: 2.922.167, nyereség: 245.472 korona.

Patria (Balászfalva.) Alaptőke: 220.000, tartalék: 326.668, betét: 1.948.208, váltó: 2.204.007, jelzálog: 452.730, értékpapir: 127.992, nyereség: 65.826 korona.

Ardalca (Szászváros.) Alaptőke: 500.000, tartalék: 332.435, betét: 2.410.684, váltó: 2.476.690, jelzálog: 709.435, nyereség: 80.173 korona.

Economulu (Kolozsvár.) Alaptőke: 200.000, tartalék: 134.634, betét: 1.345.558, váltó: 1.458.571, jelzálog: 472.286, értékpapir: 27.800, nyereség: 35.502 korona.

Igy festettek a nevezetesebb román pénzügyi intézetek 1905. végén. Távol legyen tőlünk kicsinyelni a román pénzügyi intézetek e nagy térfoglalását, de viszont azt sem tartjuk szükségesnek, hogy ebben a dologban nemzeti katasztrófát lássunk. Azt hisszük, hogy nem teszünk szolgálatot a nemzeti ügynek sem a nemtörődömséggel, sem a számoknak olyan csoportosításával, mintha Magyarország jelentős részében a nemzetiségi pénzügyi intézetek uralodnának. Ez nincs úgy. Még a román pénzügyi intézetek elszaporodását sem pusztán a nem-

zetiségi szellem rohamos terjedésének kell tulajdonítani. Az utolsó két évtized levegőjében volt a bankalapítás. Megvolt ez a bankalapító láz nemcsak a románlakta vidéken, hanem széles Magyarországon mindenütt. A magyar pénzügyi intézetek terjeszkedése és fejlődése éppen ily rohamos, sőt általában véve intenzívebb, mint a románoké. Hiszen ahol román pénzügyi intézet van, ott többnyire két három, sőt több virágzó magyar pénzügyi intézet áll vele szemben. Itt van Arad, ahol a román Viktóriával szemben öt virágzó magyar pénzügyi intézet áll, melyek közül három 1906 végén vetekedett a legnagyobb román bankkal, az Albániával; ezek az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár 24 millió, az Aradi első takarékpénztár 26 millió és az aradmegyei takarékpénztár 22 millió forgalommal, míg az Albina forgalma ugyanakkor 26 millió volt, tehát egyetlen magyar városban három akkora pénzügyi intézet van, mint a hírhedt Albina, míg két más aradi pénzügyi intézet: a pólári takarékpénztár 15 millió, az ipar és népbank 12 millió forgalommal messze elhagyja az Albinán kívül az összes román pénzügyi intézetet, így a nagyságra másodikat, az aradi Viktóriát is (9 millió forgalom, melylyel szemben tehát öt nagyobb és ezen kívül több kisebb pénzügyi intézet kellő ellensúlyt teremt).

Ugyanígy a helyzet Kolozsvárt is. Ott tíz önálló magyar pénzügyi intézet van, köztük az Erdélyi bank és takarékpénztár, melyet 1894-ben éppen a román bankok ellensúlyozására alapítottak és már is 12 millió korona forgalommal rendelkezik, ott a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank 14 millió, az Erdélyrészi magyar jelzálog hitelbank 10 millió, a Kereskedelmi bank 5 millió forgalommal stb. De vannak oly hazafias pénzügyi intézetek a nemzetiségi vidéken, melyek forgalma elhomályosítja a sokat emlegetett Albinát: ilyen a Temesvári első takarékpénztár 36 millió forgalommal, noha mellette van a 14 millióes temesi agrár-takarékpénztár, a 12 millióes Délmagyarországi gazdasági bank és még ezenkívül van Temesvárott tizenegy pénzügyi intézet, köztük 5 és 6 millió forgalommal rendelkezők is, szemben három román intézettel, melyek összes for-

gazdasággal foglalkozó művelt embernek és így az intelligens mezőgazdának is. Mert a társadalom gazdaságtan nemcsak hogy az összes gazdasági foglalkozásoknak szigorúan gazdasági elemeit és azoknak más jelenségekkel való kapcsolódását magyarázza meg, hanem gazdasági gondolkodásra is szoktatja a vele foglalkozót. Ezen ismeretekkel rendelkező mezőgazda egészen másképpen tölti be hivatását, mint az, aki csak a mezőgazdaság technikai részét ismeri, mert nem csak a kezében levő magángazdaságot fogja kellően vezetni, hanem az egész társadalom gazdasági életére, annak lefolyására és fejlődésére is üdvös befolyást fog gyakorolni. Szóval ezen tudomány a művelt gazdát egyrészt a többi szoros értelemben vett gazdasági ismeretek könnyű elsajátítására készíti elő, másrészt meg a társadalmi életben való működésre szoktatja és ennek következtében a legfontosabb ismeretek egyike.

5. *A társadalmi gazdaságtan módszere.* Minden tudomány törvényeinek kutatásánál valamely határozott utat követ, bizonyos eljárást tart szem előtt, vagyis valamely módszert tart be. Általában véve csak két tudományos módszer létezik: az *induktív* és a *deduktív* módszer. Egyik a részlegesből az általánosra, a másik az általánosból a részlegesre következtet.

A természet törvényeit a természeti tünemények megfigyelése és azok okainak kutatása által ismerjük meg. Ha azt találjuk, hogy ugyanazon tünemények mindig ugyanazt az eredményt szülik, egy természet törvényt fedeztünk fel. Ezen törvények és felismerésük módja képezik a természettudomány tárgyát; magát a módszert pedig, melylyel a törvényszerűségeket felfedeztük *természettudományi módszernek* nevezzük, mely azonban nem egyéb, mint a közönséges *induktív módszer* vagy *indukció*. A matematikai kutatások az alapműveletekből vagyis megdönthetetlen általános igazságokból indulnak ki s állapítanak meg új jelenségeket. S bár az itt követett módszert *matematikai módszernek* nevezzük, azért az még sem más mint *deduktív módszer* vagy *dedukció*.

Mill s utabban az osztrák iskola azt állítja, hogy a gazdasági jelenségek megfigyelésénél az induktív módszert nem lehet követni, mert azok olyan sokfélék és annyiféle befolyások alatt keletkeznek, hogy már az okok megállapítása is lehetetlen, s a gazdasági jelenségeket nem lehet úgy kísérlet tárgyává tenni, mint a természeti tüneményeket. Igaz ugyan, hogy a gazdasági élet az ember politikai, erkölcsi és jogi életével annyira össze van növe, hogy azt azoktól elkülönítve nem is tudjuk megfigyelni,

de ebből még nem következik, hogy a gazdasági élet törvényeinek megszerkesztésénél csak absztrakt feltevésből kellene kiindulnunk és összes következtetéseinket arra alapítanunk. Evvel szembe a történelmi iskola hívei azt hirdetik, hogy a gazdasági törvények megismeréséhez az emberi társadalom fejlődését kell megfigyelni, úgy a hogy az a legalsóbb állapotból lassankint kibontakozva a fejlődés jelenlegi fokáig eljutott. A jelenlegi állapotokat csak úgy fogjuk megérteni, ha azokat egy hosszabb fejlődés eredményének tekintjük. Csak akkor fogunk helyesen okoskodni, ha nem csak azt vesszük, mi van, hanem azt is, hogy mi volt és miként lett így, csak akkor következtethetünk arra, mi lesz. Vagyis a gazdasági törvényeket az etnográfia és a statisztika világítja meg.

Sem az egyik, sem a másik iránynak nincsen abszolút létjogosultsága, mert a gazdasági törvények megismeréséhez úgy a dedukció, mint az induktív segítségéhez kell nyulnunk, vagyis a társadalmi gazdaságtan módszere a kettőnek a kombinációja, mert hol egyiket, hol meg a másikat fogjuk alkalmazni, jobban mondva egyik kifogja egészíteni a másikat és megfordítva.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

☛ Telefon-szám 567.

☛ Telefon-szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

galma nem üti meg az 5 milliót. Még Krassó-Szörénymegyében, ahol legtöbb a román intézet, mindenütt ellensúlyozza a magyar közgazdasági szervezet a román; így például Lugoson a három román pénzüintézet szemben négy nem nemzetiségi és egy vegyes van; de a míg a románok és a vegyes intézet összes forgalma öt millió, a nem nemzetiségi alapon álló intézetek (tehát, melyek vezetésében a magyar intelligencia is benn van) összesen 18 millió forgalmat képviselnek.

Az erdélyi részben — a szász megyéket kivéve — a helyzet körülbelül ugyanilyen, vagy nem vigasztalan. Ha pedig az egész ország pénzüintézeit tekintjük, kitűnik, hogy egyetlen budapesti pénzüintézet forgalma, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár körülbelül ötször akkora, mint az összes román pénzüintézeté; mert míg a Pesti Hazai forgalma 744 millió korona volt, a román pénzüintézetek összes forgalma közel 160 millió.

Mindenestre éber figyelemmel kell kísérni a nemzetiségi pénzüintézeteket és mindent el kell követni ellensúlyozásukra, de nem szükséges minden áron megduplázni tekintélyüket, sem pedig a magyar közönséget kábító számokkal kishitűvé tenni.

Természetes vagy mesterséges eljárás szerint tápláljuk borjainkat?

II.

A mesterséges felnevelés előnyei:

A borjunak adandó tej mennyisége szabályozható. A tej pasterizálása által a tuberkulózis terjedése meggátoltatik, az elválasztás nem nyugtalanítja az anyát meg a borjut, anyja elhullása esetén a borju tovább nevelése nem okoz nehézséget. A teljes tejet, ha jó áron értékesíthető, zsirját más takarmánnyal pótolta lefőltözött tejjel pótolhatjuk. Ezen előnyökkel szemben szintén megvannak a maga hátrányai: Némely esetben ugyanis igen nehezen lehet a borjut rászoktatni: Továbbá rendkívüli nagy lelkiismeretességet kíván meg, mert az itató edényeknek nagyon tisztának kell lenniök. A legkisebb tisztátalanság a bacillusok tanyája lehet s így esetleg veszély is származhatik belőle. No meg az edények beszerzése is költségbe kerül. Összehasonlítva a kétféle eljárást arra az eredményre jutunk, hogy ott ahol a tuberkulózis el van terjedve helyén való lesz a mesterséges felnevelés, ahol a tej jó áron értékesíthető ott szintén ajánlható, de csakis abban az esetben, ha a zsirját pótoljuk. Ott azonban ahol a tehénállomány egészséges s a tejért csak alacsony árakat kapunk maradjunk a természetes felnevelés mellett. Bizonyos esetekben az összes tényezők s körülmények figyelembe vételével határozhatjuk el magunkat egyik vagy másik módszerre. De lássuk csak hogyan történik a természetes felnevelés: Ennek ismét több módja van nevezetesen 1. A borju születése után anyja mellé lesz kötve s ott is marad egész az elválasztásig. Így van ez pl. Frigyes főherceg magyaróvári tehenészetében is. 2. A borju ketrecekben lesz tartva s napjában többször eresztik anyjához szopni. Általában ez van nálunk legjobban elterjedve s ez a leghelyesebb. A természetes nevelésnél amint a borju megszületik, azonnal lenyalatják anyjával. Ha a

tehen vonakodik borját lenyalni, úgy kevés korpával szokták behinteni a borjut, mikor is lefogja nyalni. Ezután anyja alá kell tenni s tögyéből az első cseppet kifejtetni, majd a borju száját oda igazítjuk a csecshez s így nem sokára megtanulja a szopást. Ezt az első tejet fecstejnek vagy colostrumnak nevezzük. Ezt feltétlenül meg kell kapni a borjunak, mert ez a bélszurkot kitakarítja. Most anyja mellé kötjük avagy ketrecbe visszük. Anyja mellé azért nem jó kötni, mert egyrésztől kevesebb hely marad az anyának s nem lesz meg a kellő kényelmes helye sem. Esetleg a szomszéd tehenek megdöfhetik, megtaposhatják. Továbbá a borju igyekezni fog szopni s ha esetleg hosszabba volna kötve a kellelténél vagy ha kiszabadulna, úgy anyjából túlsok tejet szophat ki s ebből hasmenést és más betegséget kaphat. Mikor a borju már annyira megnő, hogy abrakot, sarjut, szénát kap, ilyenkor megtörténik, hogy azt eleibe tévén vagy az anyja vagy a szomszéd tehenek eszik meg előle. Különbűn ezt a módot nem igen alkalmazzák, csak itt ott helyenként. Sokkal helyesebb a ketrecekben való tartás különösen akkor ha a ketrec megfelelő nagy és a borjuk kor szerint vannak elhelyezve. Ennek az az előnye, hogy a nagyobb borjuk nem szopják a kissebket s nem bakalodnak velük, nem is verik félre a takarmánytól. Némely tehenészetben az a szokás, hogy előbb megfejik a tehenet s csak azután engedik alá a borjut. Ez nagyon helytelen eljárás, mert a végén mindig zsirósabb tej jön ki a tögyből, mint ezt több erre vonatkozó kísérlet is kimutatta. Ez eljárás tehát kerülendő. Előbb szopjon a borju s csak azután fejjünk. Rendszerint 3-szor engedik a borjut anyjához s addig marad ott a meddig jól nem lakik.

A borju súlyának $\frac{1}{7}$ — $\frac{1}{8}$ rész tejet igényel. Elválasztani rendszerint 8 hetős korában szokták. Vannak ugyan egyes uradalmak ahol 12 hetős korában sőt tenyészállatokat $\frac{1}{2}$ éves korában választják el. Az elválasztásnál arra kell ügyelnünk, hogy fokozatosan történjenek. A borju 3—4 hetős korában már kezdi a szénát szálalni s nyalogatja az abrakot is. Elválasztásnál a háromszori szoptatásról a kétszeri majd az egyszerire kell áttérni.

Érdekesnek tartom elmondani, hogy Frigyes főherceg magyaróvári borzderes tehenészetében hogyan táplálják a borjukat egész az elválasztásig. Születése után a mint a borju fel tud állani csak annyit szopik hogy torka nedves legyen. Első nap háromszor szopik így. Második nap szintén háromszor szopik, de ekkor már egy csecset egészen kap. Harmadik nap két csecset, negyedik nap ugyancsak háromszor napjában már annyit szophat amennyi neki kell. Így szopik hét hétig.

A nyolcadik héten reggel három, délbe kettő s este csak egy csecset szopik. Elválasztáskor már napjára egy kg. zabdarát kap és később ad libitum. A magbika szintén így lesz tartva azzal a különbséggel, hogy 12 hétig szopik. Ezen szoptatási rendszer azért jó, mert amint a fenti gazdaság adatai is bizonyítják, a borjuk nem igen kapnak hasmenést s igen jól s szépen fejlődnek. A borju különösen $\frac{3}{4}$ —1 éves koráig intenzív takarmányozást kíván, mert ezen idő alatt

aránytalanul többet fejlődik, mint a későbbi időkben. A mesterséges felnevelésnél ha megszületett a borju, elveszük anyjától és szálmával jól ledörzsöljük, hogy száraz legyen. Majd megfejjük a tehenet s a colostrummal itatjuk a borjut. Egyik ujjunkat tejebe mártva a borju szájához visszük, az ujjunkat mind lejjebb s lejjebb visszük míg végre a borju inni kezd. A mesterséges felnevelés kétféleképpen történhet itató edénnyel s szoptató készülékkel. Ez utóbbit azért nem tartom jónak, mert cucli (lehet kaucsukból vagy gummiból) nyílása nehezen tisztogatható s esetleg a bakteriumok fészke lehet. A borjuk továbbá meglehetősen rövid idő alatt elragják, amikor is ujjal kell pótolni ami költségbe kerül. A mesterséges felnevelés igen nagy előnye, hogy a tuberkulózis bakteriumai a pasterizálás, illetve sterilizálás által megöltenek.

Sterilizálás folytán azonban a fosfor savas méz a tejben oly vegyületekké alakul át, melyet az állati test nem tud értékesíteni. Ezt tehát pótolni kell. A mesterséges táplálás különösen ott bir nagy jelentőséggel, ahol a tejnek magas ára van s épp ezért a borjut, zsirját helyettesített, lefőltözött tejjel tápláljuk.

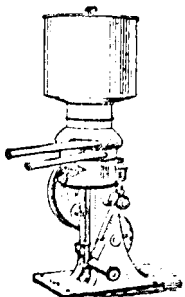
A lefőltözött tej összetétele jóformán csak abban különbözik a teljes tejtől, hogy zsirjától meg van fosztva és ez tehát pótlásra szorul. Balogh szerint tartalmaz:

	lefőltözött tej	teljes tej
Zsir	0.24 %	3.40 %
Nitr. anyagok	3.70 "	3.70 "
Tejcukor	4.50 "	4.50 "
Hamu	0.75 "	0.75 "
Viz	90.81 "	87.65 "

Nagyon célszerű a borjukat súly szerint takarmányozni, ez azonban 1—2 hetes megmérést tesz szükségessé. Lefőltözött tejet csak fokozatosan szabad a borjunak adni. Az átmenetnél legjobb félliter teljes tejet, félliter lefőltözöttel helyesíteni s megfelelő lenmag lisztet vagy zabdarát adni. Cselkó szerint 100 kg. tejből 3.5 kg. zsirt vonunk ki s ennek pótlására 11.2 kg. zablisztet keverünk a tejhez, ez ugyanis körülbelül úgy hat, mint a teljes tej. A többi takarmányozási eljárás a széna, sarju és abrak adagolása még nagyobb figyelmet kíván, mint a természetes felnevelésnél.

Összegezvén a fentieket azt találom, hogy a lefőltözött tejnek előnyei nagyobbak és azt tekintetbe véve természetesen a különböző viszonyokat csak ajánlani lehet. De szerintem a mesterséges felnevelés feltétlenül egybe legyen kötve a tej pasterizálásával illetve sterilizálásával. Ez tehát az egészségre lesz jó hatással, s ha utána számítunk úgy csakhamar befogjuk látni, hogy sokkal jövedelmezőbb is.

Most pedig mielőtt felolvasásom bevégezném, fél akarom hivni igen tisztelt uraim b. figyelmüket a szarvasmarha illetve állattenyésztés telkarolására. Azon legyünk, hogy állattenyésztésünket minél jobban felvirágoztassuk. S ha egyenként ezen fáradozunk, úgy csakhamar meglesz a kellő siker. S ki saját állatállományát jól gondozza, okszerűen látja el, azt nemcsak saját magának teszi azt, hanem gyarapítja egyúttal a nemzet vagyonát is. Virágzó állattenyésztés nem egy országot tett már gazdaggá s népét boldoggá. Nem az a jó hazafi, ki mellét ütögetve

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközgyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

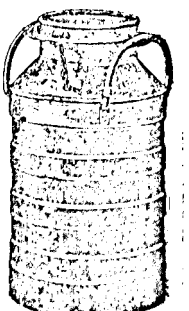
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bormentve.

mondja, hogy ezt meg ezt tette, hanem az aki félrevonulva a világ zajától, csendes fáradozással az ország s nemzet felvirágoztatására törekszik

(Vége)

Gy. Rosenberger Sándor.

Küzdelem a nagy aranka (*Cuscuta suaveolens*) ellen.

(M.) A takarmánynövények termesztésének nagy jelentőségét mai gazdálkodási viszonyaink közepette talán felesleges olvasóink előtt hangsúlyoznunk. A latifundiumoktól le a törpebirtokokig fokozott figyelmet fordítanak ma már az állattenyésztés emelésének egyik feltételét képező eme növények mennél nagyobb és jobb minőségű termésének előállítására. A herefajok egyéb hasznos tulajdonságai következtében is egyik főcsoportját képezik a takarmányt szolgáltató növényeknek: szénájuk elsőrendű, értékes magvai pedig egyúttal a világforgalomban is fontos szerepet töltenek be és normális esztendőkből hazánk több millió korona értékű lóhere- és lucernamagot vitt ki eddig is feleslegként a külföldi országokba, részint saját neve alatt, részben idegen provenienciára (Stájer stb.) elnevezése alatt. Így kivittünk:

	lóheremagot	lucernamagot
1901-ben	3.400.000	300.000
1902-ben	7.200.000	400.000
1903-ban	9.200.000	100.000
1904-ben	4.600.000	300.000
1905-ben	4.200.000	860.000 K. értékben.

E kereskedelmet szervezendő, már évekkel ezelőtt mozgalom indult, hogy az OMGE-vel karöltve aukciókat rendezzenek és nem a kezdeményezőkön múlt, hogy a jó eszme meg nem valósulhatott. Utóbbi időben nem sürgették az aukciók meghonosítását, mi okát abban leli, a két száraz esztendő gyenge termése mellett, hogy lelkiismeretlen kereskedők amerikai eredetű herével behurcolták a nagyszemű arankát, amely annyira befertőzte immár tábláinkat, hogy alig találunk jóformán ez elősdiaktól mentes természetű vármegyéinkben.

Elképzelték, hogy mily károsodást jelent ez az egyesre épp úgy, mint az ország közgazdaságára egyaránt. Nemcsak tábláink termése csökken, de megmérteljük a még egészséges országrészeket és végeredményben teljesen megfosztjuk az árukat kiviteli lehetőségüktől.

Ez vezérelte az OMGE-t, mikor két év előtt már beható tanácskozmányokat folytatott az érdekeltek körében, minek eredménye volt azon rendelet, melyet földm. kormányunk a földön való irtás érdekében kibocsájtott, melynek végrehajtása azonban ugyancsak hiányos lehetett, mert ahelyett, hogy fogyna az aranka, az ideai őszi minták csak úgy hemzsegnek a nagyaránkától, úgy hogy ha nem segítünk a bajon, valamikor óriási terméseink dacára, a tisztességes magkereskedelem kénytelen külföldről magot beszerezni, mert ha hosszas kutatás után kap is hazai heremagot, amelynek mintájában a vetőmagvizsgáló állomás nem fedezte fel a nagyaránkát, mégis akárhányszor megessik, hogy a szállított áruban találkozik néhány szem, mely miatt a plombázás lehetetlen és akkor megvan nagy kára.

A falusi, vidéki kereskedő pedig vigan

méri ki egy — valamikor — plombozott zsákból a nagyaránkás áruk sokszor vagyonokra menő mennyiségeit, minden kontroll nélkül. Ha a hatóság betoppan, akkor készletére nézve azt mondja, hogy termelőtől vásárolta és kereskedőknek fogja szállítani. Szóval nem csiphetik meg! És ezek utján szaporodik és sokasodik ismét milliárdszámra naponta a nagyaránka.

Ez ellen csak az az orvosság, hogy a legkisebb mennyiséget is csak plombozva szabadjon árusítani! De a gazdának is, ha gazdaszomszédjainak elad belőle. Ez azonban nem elég!

Hatósági engedélyhez kell kötni a herefeleségek árusítását, előnyt adva a szövetkezeteknek, és egyenesen a pénzügyőrség ellenőrzése alá kell helyezni, hogy kutassa a plomb jelenlétét minden zsákon és szigorú birsággal sujtja, aki ezután herét állami plomb nélkül árusítani merészel. A gazdák pedig, saját érdekében, ne csak a földjeiket tisztítsák folyton, kérelhetetlenül kiégetve tűzzel vagy fémsókkal a foltokat, de már otthon tisztítsák meg alaposan az árut és takarmányozzák fel a lisztfinomságra őrölt és így csiraképtelenné tett rostaaljat, amely igen értékes abrak. Most ismerteti éppen Weiser dr. a hererostaaljak takarmányértékét és hatását és megállapítja, hogy nagy fehérnyetartalmuk folytán a hizlalásnál pompás szolgálatot tehetnek a gazdaközönségnek.

Én azonban úgy vélem, hogy a plombozási kényszerítéssel ilyen erővel fogják alkalmazni és azonkívül az elárúsítás ellenőrzése a leirt módon drákói szigorral fog történni, akkor a heremagot termelő gazda ugyancsak éber szemmel fogja az irtás munkáit megfigyelni, mert fél, hogyha ezt elmulasztja, akkor áruja nem talál majd vevőre, legfeljebb oly külállamokban, ahol az aranka be nem érik és így kárt nem tehet, de ez aztán ugyancsak rossz értékesítés lesz. Ily hárommodorral szállhatunk csak szembe a nagyaránka sok miriád főnyi ellensége ellen, a biztos győzelem reményében.

Akad tán olvasóink közül, aki tulzottnak fogja tartani e sablontól elütő védelmi javaslatot, de azon érdekelték, akik a jövő alakulásokra a jelenből következtetni tudnak, bizonyára igazat adnak nekem a tekintetben, hogy ezen, gazdálkodásunk vitális érdekeit veszélyeztető epidemia elfojtására minden rendelkezésre álló eszközt igénybe kell vennünk. Az indítványt azért komoly megfontolásra az illetékes tényezők figyelmébe ajánlom.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Csicseri Orosz Lajos, cs. és kir. kamarás, nyug. huszárcapitány, Udvarhelyvármegye biz. tagja és az E. G. E. alapító tagja tolyó hó 1-én Lovranában 39 éves korában meghalt. Az elhunyt hült tetemeit folyó hó 5-én helyezték örök nyugalomra Székelyszent-erzsébeten. Kemény Nánika és Béláné bárónék és Kemény József báró gyászolják az elhunytat, aki lelkes, tevékeny ember, ügyes és szorgalmas gazda volt. Fenntartotta a néhai báró Kemény Béla által alapított híres szent-erzsébeti ménest, fejlesztette ugyancsak az erdélyi-magyar gulyát, mellyel minden évben

nyert díjat: egyik oszlopos tagja volt a segesvári komlószövetkezetnek és mintaszerű komlókertjében a jeles *Golding*-fajta honosítását bevégezte és első volt, aki mesterséges komlószáritót épített. Udvarhelyvármegye agráréletében tevékeny részt vett.

— A kolozsi tejszövetkezet működésében. Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának kezdeményezésére és *Fászberényi* András gazdasági akadémiai intézőségéd meg *Münstermann* Viktor polgármester buzgólkodása folytán megalakult tejszövetkezet f. hó 5-én megkezdte működését. és naponként 260—280 liter mennyiségű nyers tejet szállított be vasuton Kolozsvárra. Tekintettel arra, hogy a szövetkezet működésének első napjait éli csak, hogy a szövetkezet berendezése még nem teljes és hogy éppen a megindulás első napjaira estek a román ünnepek, az eddigi tejterményesség igen szép eredménynek mondható, úgy hogy bizvást remélhető, hogy még a folyó télen 500 literig emelkedik majd a beszállított tej. Igen örvendetes az is, hogy a tej minősége ellen az átvevő kereskedő eddig a legkisebb kifogást sem tette. A tej literjéért a szövetkezet a kisgazdának Kolozson körülbelül 12 fillért fog fizetni.

— Háziipari tanfolyamok Kolozsvármegyében. A földmivelésügyi minister anyagi támogatásával a folyó év telén következő háziipari tanfolyamok lesznek Kolozsvármegyében. Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya december 10-én *Szászlónán* faragókerek tanfolyamot nyitott meg; f. hó 13-án *Nagypetriben* gazdasági faeszközök, f. hó 16-án *Keszűben* faragókerek mesterséget, f. hó 18-án *Mákóban* gazdasági faeszközök készítését tanító tanfolyamokat fog megnyitni. A faragókerek tanfolyamokon a szekér minden alkatrészének készítését tanulják meg a résztvevők, a nagypetri és keszűi tanfolyamokon favillák, gereblyék, létrák, jármok és boronakeretek készítését fogják tanulni. Félkérjük a gazdaközönséget, hogy az ezen faeszközökben való szükségletét az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályához jelentsék be, hogy a tanfolyamokon tanultak alapján előállított eszközök értékesítése minél könnyebb legyen.

Ezeken a tanfolyamokon kívül *Csérer* Lajos kolozsvármegyei g. szaktanár kerti butorkészítő tanfolyamot nyitott meg államszegélylyel *Györgyfalván* és kosárfonó tanfolyamot *Nagykapuson*.

— Népies gazdasági előadások. A földmivelésügyi minister által támogatott téli népies gazdasági előadások kolozsvármegyei, az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya által összeállított programja a következő:

Januárius 13-án: *Nagypetriben* előadást tart a háziiparról és háziipari szövetkezéstről *Éber* Ernő; a fejőstehen takarmá-

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetű a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóórre alkalmazva. — Ez óvi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

nyozásáról és a tej értékesítéséről *Fászberényi* András gazd, akad. intézősegéd.

Januárius 16-án. *Kessüben* a háziiparról és szövetkezésről *Éber* Ernő; a gazdasági növények betegségei ellen való védekezésről dr. *Barna* Balázs gazd. akad. s. tanár.

Mocson a szövetkezeti termelésről és értékesítéséről *Éber* Ernő; a gazdasági növények betegségeiről dr. *Barna* Balázs.

Januárius 18-án: *Mákóban* a háziiparról és háziipari szövetkezetről *Éber* Ernő; a kisgazda állattenyésztéséről *Szász* Ferenc gazd. akad. gyakornok.

Bogártelkén a hitelszövetkezetek működéséről *Éber* Ernő; a szarvasmarha takarmányozásáról *Szász* Ferenc.

Januárius 20-án: *Nagykapuson* a fejőstehenek takarmányozásáról *Fászberényi* András; a tejszövetkezetekről *Éber* Ernő.

Szászlónán a tejkezelésről *Fászberényi* András; a kisgazda téli foglalkozásáról *Éber* Ernő.

Januárius 27-én: *Nagypetriben* a takarmánynövények termesztéséről dr. *Szeyfried* Károly gazd. akad. tanár; a tejszövetkezetekről *Fászberényi* András.

Köszlapon a szarvasmarha takarmányozásáról *Fászberényi* András, a kisgazdákat érdeklő törvényekről dr. *Szeyfried* Károly.

Mákón a gazdasági növények életéről és műveléséről dr. *Barna* Balázs; a tejszövetkezetekről *Szász* Ferenc.

Darócson a szarvasmarha takarmányozásáról és gondozásáról *Szász* Ferenc; a jó talajművelésről dr. *Barna* Balázs.

Februárius 3-án: *Nagykapuson* a tejszövetkezet berendezéséről és működéséről *Fászberényi* András; a takarmánynövények termesztéséről dr. *Szeyfried* Károly.

Szászlónán a szántóföldek trágyázásáról dr. *Szeyfried* Károly; a fejős tehenek takarmányozásáról *Fászberényi* András.

Februárius 5-én: *Kolosso*n a jó fejőstehen megválasztásáról *Fászberényi* András; a tejszövetkezetek számadásáról dr. *Szeyfried* Károly.

Februárius 10-én: *Bánffyahunyadon* a termelő gyümölcsfajták megválasztásáról *Ritter* Gusztáv gazd. akad. főkertész; a gyümölcs betegségeiről dr. *Barna* Balázs.

A telepítési felügyelőség megbízásából *Csérer* Lajos gazd. szaktanár népies előadásokat rendez Kolozskarán, Nagysármáson, Marosludason, Detrehemben és Fehéregyházán.

— **Mesterséges (fűtött) komlószáritók** az erdélyi részeken a következő helyeken épültek: 1904-ben (mintának) a fehéregyházi állami telepes birtokon, Papp Ödön és Jakabházy Gábornál Székelykeresztúron; 1905-ben: Orosz Lajos, Szent-Erzsébet; dr. Béli László Réten; Schuller Testvéreknél Erdőszentgyörgy. 1906-ban Seethal Ferenc Miklosvár, fogarasi ménes-uradalom, Béli Tivadar Bodollán, Waedt Ru-

dolf Segesvár, továbbá Kelemen Mihály Szász Kézd, Hajn Dániel Szásztyukos, Wagner János Szász-Buda szászföldi kisgazdák is. Hazánk más vidékein: Krieger Györgyné Péklapusza, Szendy István Hódság, dr. Hirman Ferenc Zombor, Diner János Zombor, dr. Gerich Endre Petróc, Steiner Kálmán Petróc, Milodanovits Simon Szabadka, Simon János Kiszács, gróf Zichy Pál Nagyhorcsók, Nagy István Palánka, gróf Zichy Aladár Őrs = összesen 25 helyen. — Komlónk minőségét határozottan emeli a mesterséges szárítás s szárítás idején az *időjárástól* is függetleníthetjük magunkat, kívánatos *már most* tervezni a mesterséges komlószáritó felállítását. — Tervekkel, véleménnyel kötelességszerűleg szolgál a hozzája fordulónak a kolozsvári állami komló-termesztési szaktanár. (Gazdasági akadémia.)

— **Komlóműtrágyázások.** A bajor komlószaktanár az elmúlt évben műtrágyázási kísérleteket végzett több bajor komlóvidéken, s összehasonlította a chilisalétrom hatását egy új fajta műtrágyával, a *mész-nitrogénnel*. Egy-egy parcella 100 komlótökéjén, termett 23:36 kgr. (tökénként 64 gr. mész-nitrogén hatása), 80 gr. chilisalétrom után 24:33 kgr. toboztermés; a trágyátlan 100 töke termett 20:33 kgr.-ot, 103 gr. mész-nitrogén után 24:33 kgr. és 112 gramm chilisalétrom után 25:48 kgr. volt 100 tökén a termés! Minél nagyobb volt tehát a légeny-adag, annál több lett a termés, hát a chilisalétrom hatásosabbnak látszik — csak az kérdés melyik trágyánem kerül kevesebbe? — r — s.

— **Értesítés.** Az E. G. E. tagjait és lapunk olvasóit értesítjük, hogy az *Erdélyi Gazdasági Egylet, Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet* és az »Erdélyi Gazda« hivatalos helyiségei az egyleti új székházba (Attila-utca 2. szám alá) helyeztettek át.

— **Az erdei növények vámmentes behozatala.** A földművelésügyi miniszter már korábban közzétette, hogy az erdősítési célokból a vámkülföldről származó erdei növények vámmentesen hozhatók be. Most egy újabb körlevelet intézett a törvényhatóságokhoz a gazdasági erdészeti és kertészeti egyesületekhez, amelyben megállapítja, hogy erdei növények gyanánt tekintendők azon lombfacsemetek, a melyek magassága az 1 métert és azon túlevélű facsemetek, melyek magassága a 0:50 métert meg nem haladja; amennyiben azok kizárólag fatenyésztési és erdészeti célokra, nem pedig disznónövények gyanánt parkok vagy fasorok telepítésére fognak felhasználni. E facsemeteszállítmányok csak a kir. erdőfelügyelőségek részéről kiállított igazolvány felmutatásával szállíthatók le vámmentesen. A kir. erdőfelügyelők székhelyei Besztercebánya, Brassó, Budapest, Debreczen, Déva, Győr, Kassa, Kolozsvár, Máramarosziget, Maros-vásárhely, Miskolc, Nagyszeben, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Szeged, Szombathely, Temesvár, Turócszentmárton és Ungvár.

— **A kolozsvári vásárra** elhajtattott 2418 drb. szarvasmarha; eladatott 648 db. Azárak Páronként: fehér ökör 620—680—746 kor., bivaly-ökör 400—540 kor., tulok 360—420 K., 1½—2 éves üsző 150—300 kor., egy éves borju 160—210 kor., fél éves borju 120—140 kor. Darabonként: fehér fejős tehén 260—300 kor.,

bivaly fejős 180—210 kor., meddő fehér tehén 180—200 kor., javított 240—260 kor., meddő bivalytehén 160—180 kor., szoposborju 70—170 kor. *A sertésvásár* élénk volt, mert bár kevés, csak 420 db. hajtattott fel, annál nagyobb volt a vételkedv, amit bizonyít az, hogy a felhajtott anyag majdnem mind elkelt, mert 319 db. adatott el s a nagy kereslet miatt az árak magasak voltak. Jobb áru kilóját élő súlyban levonás nélkül 94—100 fillérrel könnyebbet 80—86 fillérrel fizették. Darabonként a hizott egy éves 106—220 kor., 2 éves 110—200, 3 éves 142—210 kor., 5 hónapos 66—132 kor., 8 hónapos 90—120 kor., sovány nagy 40—60 kor., süldő 30—40 kor., malac 15—20 kor., szopós malac 8—12 korona.

— **A gyümölcsfákat pusztító rovarok irtása.** Kolozsvár tanácsa nevében Fekete Nagy Béla polgármesterhelyettes a következő hirdetményt bocsátotta ki: A m. kir. földművelésügyi Miniszter ur Öngyméltósága 85085—1906. VII. A — 2 sz. kiadott rendelete következtében alólírott városi tanács a gyümölcsfákat pusztító rovarok irtása céljából felhívja a gyümölcsfatenyésztőket, hogy gyümölcsfáikat a hernyófészkektől, lepketojásoktól, vértetűtől, valamint a darázs-fészkektől 1907. évi február végéig annál inkább tisztítsák meg, mivel annak elmulasztása esetén a tisztítást, illetve a felsorolt rovarok irtását a városi tanács közigazgatási végrehajtás útján az illető tenyésztő költségén fogja elvégeztetni s ezenkívül a mulasztás az 1894 évi XII. tc. 52 §-ába ütköző mezőrendőri kihágás elkövetése miatt 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik. Minthogy pedig számos jel mutat arra, hogy a jövő év tavaszán a kártékony rovarok nagyobb számban fognak fellépni, tanácsunk figyelmezteti a gyümölcsfatenyésztőket, hogy a rovarok kiirtása céljából tett tisztítások megtörténtéről hatósági uton fog magának meggyőződést szereztetni. A védekezési eljárásnak előfeltétele az irtási módokat ismerete, ennél fogva tanácsunk egyidejűleg utasította a kerületi kapitányokat, hogy az irtási eljárást ismertető utmutatók readelkezés alatt álló példányait a gyümölcsfatenyésztők között osszák ki.

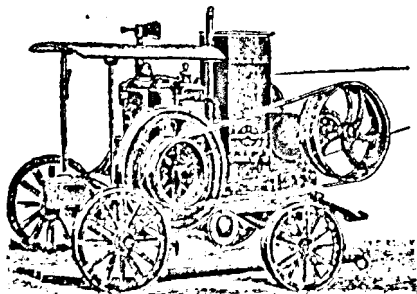
Nagygyűlés a boritaladó ellen. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége f. hó 6-án Budapesten nagygyűlést rendezett, amelyen az ország bortermelői és borkereskedői igen nagy számban — mintegy 500-an — jelentek meg. *Bráza* elnök megnyitván az ülést, *Zwack* előadó a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége által mai napra egybehívott országos értekezlete annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a boritaladó, különösen mostani magasságban és rendszerében nemcsak borkereskedésünket károsítja, hanem egyszersmind olyan általános gazdasági és társadalmi hátrányokat okoz, amelyekkel az adónemből származó kincstári haszon nincs arányban.

A boritaladó sújtja elsősorban a termelést, másodsorban a kereskedést; sújtja a munkás polgárok millióit, akiknek kenyérkereső érdeke közvetlenül vagy közvetve a bortermelés érdekeihez kapcsolódik. Sújtja továbbá a fogyasztóközönséget, amelyre nézve a jó bor élvezetét valóságos luxussá teszi és végül hátrányos az államkincstárra is, mert félmillió magyar bortermelőnek fokozatos elszegényedése révén az adóalapok lényeges gyengülésének és kimerülésének veszedelmével áll szemben.

Ezeknél fogva kimondja az országos értekezlet, hogy:

1. Kivánja a boritaladó teljes eltörlését.

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám. ■ MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MÓTOR.

4000-nél több üzemb. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf. Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, (907-4.) Albsi Béla Alsó-Szováta, Lőte Lázár Kaál.

2. Abban az esetben, ha ennek a kivánságnak a közel jövőben leendő megvalósítása legyőzhetetlen akadályokba ütköznék, kívánja az 1872 évi XV. t. cikknek sürgős és gyökeres revízióját, olyan értelemben, hogy az alkotandó új törvényben a mai borítaladó legalacsonyabb osztályának legfőbb egy negyedrészét tevő, egyöntetű adómentes állapotassék meg s ennek beszedése kizárólag állami közgek útján történjék.

3. Az értekezlet ilyen irányban a képviselőházhhoz és a kormányhoz feliratot intéz, amelyet küldöttség útján ad át a kormány tagjainak és a képviselőház elnökségének.

4. Az értekezlet határozatainak végrehajtásával az elnökséget és a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségét bizza meg.

— Szőlősgazdákat és munkásokat közletről érdeklő az országos gazdasági kiállításon *Elismerő oklevelet nyert «Vincellérkönyv»* című könyv (2 kiadás) mely az összes szőlőmunkákat gyakorlati módon, képekkel szemléltetve adja elő. Megrendelhető 1 kor. beküldése mellett bérmentve *Vaday József* címén *Nagyváradon*. (Utánvétellel küldve 1 kor. 25 fill.-be kerül.)

— Nem szavakat, tetteket kérünk. Minden magyar ember csak magyar italt a *tulipán-likőrt* és *tulipán-cognacot* issza, melyet magyargyár az *Első Alföldi Cognacgyár r.-t.* készít. 1709

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező-feltételi kölcsönnyújtása és előzetes eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszeheni földhitelintézet”

réséről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos” ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Dárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgálók.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai végrelegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmő jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges. Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaügynökség. Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbirtokok lebonyolításnak.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona zaloglevélkölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os zaloglevelekben.

A jelzálog felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férhat adnak véleményyt. 1001

FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG

kolozsvári főkelepe Mátyás-király-tér 12. (Telefonsz. 473.)
o o o o o Oránként friss pörkölés. o o o o o

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék

Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm 3 korona 80 fillér.
o o o Zamaja és kitűnő íze felülmulthatatlan. o o o

Tea és Rum különlegességek.

Díjazott sárga Orping-ton tyúkok és kakasok

kaphatók ELEMÉR, TORONTÁL, PAP ILONÁNÁL.

Tyúkok darabja 7 korona, kakasok 10 korona.

Gazdák,

kik egészséges, fajtiszta és tartós

szőlőültetvényre

akarnak szert tenni, rendeljék

szőlőoltványaikat

„Milleniumtelep”-ről, Nagyösz,

1816 Torontálmegeye.

Magyar vagy német vagy szerb vagy román nyelvű művelettel eliatott nagy főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Ciechówek
mindennemű nyomtatványhoz
szépen és tisztán kivitelben
pontosan és olgson
(és) *Fischer's Spót*
Hajtóműkönyvtár Budapest
VIII. VESZÉLYES SZÉNY
Váratlan megrendelések is pontosan
és közöltek.

200 darab racka anya-juh szénahiány miatt eladó.
1 darab 2 1/2 éves zimenthali bika (907-5.) eladó.
Értekezhetni: Fülöp Gyulánál Egerbegyén. U. p. és állomás: A.-Gyéres.

Törvényesen védve: Minden utánzás és utánnyomás büntetendő, törvény-bemutadás, nem meztég:

Bíró: Vádolt, Ön az egész és utolsó pénz-céltalanul, érték és határ nélküli szerekre pazas roltta, dacára annak, hogy úgy mint mindenki, Ön is tudhatta, hogy Thierry-féle balzsam és centifolia-kenőcs a legmegbízhatóbb és a leghatásosabb szerek minden esetben és ezt a köszönőlevelek ezreivel lehet bizonyítani.
Vádolt: Sajnos, többször hagytaim magamat félrevezetni és minden nekem felkínált érték- és határ nélküli szerhez folyamodtam, amit azonban öszintén sajnálók.

Bíró: A tudatlanság a törvény szerint nem menthető, vagy igazoló ok. Miért nem hozta meg magának Thierry gyógyszerésztől Pregradából a köszönőlevelek ezreit tartalmazó füzetet, amit bárki is ingyen és bérmentve megkaphat?

Vádolt: Ez a körülmény, sajnálatra, előttem ismeretlen volt.

Bíró: Azon kikötéssel, hogy e mulasztást a jövőben pótolni fogja, most felmentem azon vád alól, hogy az önmaga és családja iránti gondosságát elmulasztotta. De igérje, hogy jövőben óvakodni fog lépre menni és nem veszi majd a sokféle hatásúknak tartani. Az egészség törvényeit okvetlen be kell tartanunk, mert ezek elhanyagolása betegségek és a szerek elgyengülése által bűnhődnek. Az emberiség segítségére, a betegségek és fájdalmak lecsillapítására legbiztosabban Thierry szerrei szolgálnak és senkinek sem kell tovább hibáivalon szenvedni, ha ezen olcsó szerek mindig a háznál vannak és állandóan alkalmazhatók.

A Thierry-balzsam páratlan szer köhögés, katarrus, mellfájás, tüdővész, toroklob, rekedtség, bronchitis, májelfajulás, gyomorgörcsök, kolika, emésztési zavarok és különösen influenza ellen és biztos gyógyulást hoz mindenkinek.

Ára 12 kis-, vagy 6 dupla-üveg, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnek 5 korona bérmentesen.

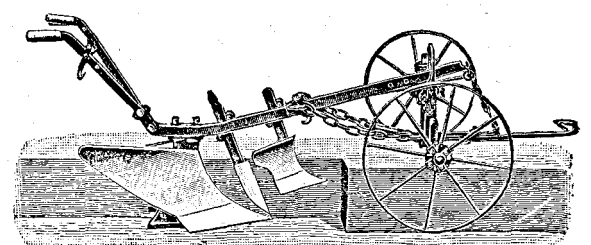
Thierry centifolia-kenőcs a netovábbja a szereknek sebek és gyulladásoknál, mell és mellkeményedéseknél, keléseknel, sérüléseknél, karbunkulusoknál, kelevényeknél, hólyagoknál és gyermekfeltöreséinél. Megpuhit és megnyit minden szálkát vagy a testbe jutott idegen dolgot. Idejekorán alkalmazva megakadályoz minden vérmérgézt és feleslegessé tesz minden operációt. Egy tégely ára bérmentve 3 korona 60 fill.

A tájékoztató füzetet ezer-nyí elismerőlevéllel bárki is ingyen és bérmentve megkapja. A szerek szétkülsése csak a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett történik.

Megrendelési czim:

THIERRY A. gyógyszerész Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Kapható: Török József és dr. Egger J. L. gyógyszerészeknél Budapest, Vértés Lajos gyógyszerésznél Lugoson és minden nagyobb gyógyszeriarban és drougeriarban. 1723

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel. páncéllemezekkel
acél gerendelyyel

állitható szarvakkal, önvezetéssel

(907-3.) Töbhrvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét-boronák. Háromtagu és egytagu hengerek, Superior sorvetőgépek, triörök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körut. 60.

Gözcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 100 HP-ig.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
 Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
 gépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
 Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
 gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
 Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
 Hűtőtelepek és jéggyárak.
 Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
 gyárak és kékfestő-gyárak részére.
 Hidraulikus sajtók különböző nagyságban.
 Borsajtók és szőlőzúzók. 1475

Mezőgazdasági Áruhitelbank

Részvény-társaság.

Budapest, V. ker., Bathory-utca 5.

BANKOSZTÁLYA: előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknak személyi hiteli kölcsönöket, kezes nélkül.

ÁRUOSZTÁLYA: mindennemű MÚTRÁGYÁK KARTELEN KIVÜL) u.m.:
 superphosphát,
 thomassalak,
 chilisalétrom,
 kainit, 1650
 kalisót,
 valamint az összes erőtakarmányok eladásával foglalkozik.

OSERS ÉS BAUER

Budapest VI., Podmaniczky-u. 18.

ajánlja elsőrendűnek elismert Szívógázmotorait, faszén koks vagy anthraczit tüzelésre berendezve, 1—2 fillér üzemköltséggel, ugyszintén kitűnő hírnevű

Benzinlokomobilos cséplőszerelvényeit

Az Osers és Bauer-féle szívógázmotorok, a többek között, a következő helyeken tekinthetők meg üzemben:
 Báró Bánffy Ernő ur uradalmában Kolozs-Borsán
 Gróf Wass Béla „ „ Mező-Záhon
 Gróf Béldi György „ „ Gyekén
 Gróf Teleki Arctur „ „ Tancson
 Gróf Bethlen István „ „ M.-Sámsondon és Birkisen
 dálnoki Gaál Péter „ „ Kötelenden stb.

BUDAPESTEN

AZ EGYETLEN

FÜGGETLEN

E LLENZÉKI

nagy napilap

'AZ UJSÁG'

Előfizetési ára:

Egész évre 28 kor. — fill.
 Fél évre 14 „ — „
 Negyedévre 7 „ — „
 Egy hónapra 2 „ 40 fill.

December hó első felében AZ UJSÁG minden előfizetője ingyen és bérmentve megkapja AZ UJSÁG gyönyörű ALBUM NAPTÁR ajándékát színes műmellékletekkel.

Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

Piros Delaware vessző

sima 30.000 drb. I. oszt., ezre 20 frt. II. oszt. 15.000 drb. ezre 10 frt. Fajtisztaságért felelősség!

2 éves bor és csemege fás és zöld

oltványok, a legkitűnőbb Chasselas, Muskotály és különleges csemege fajokban.

Európai és amerikai

sima gyökeres vessző, mérsékelt áron.

Árjegyzéket mely a „Delaware“ s az összes fajok részletes ismertetését és sok hasznos tudnivalót tartalmaz — ingyen és bérmentve küld:

SZÜCS SÁNDOR ÉS FIA szőlőtelepe

1793 BIHARDIÓSZEG 14.

Erdélyi erdő-faanyag és bányagynökség

GOMBOS BENŐ

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 16.

A „Nagyszebeni földhitelintézet“-nek

kizárólagosan jogosított képviselőjében Kolozs és a szomszédos megyék területére

kedvező törlesztéses kölcsönöket

a lehető leggyorsabban és megbízhatóan eszközöl ki.

A legelőnyösebb módon közvetít mindennemű

ingatlan adás-vételeket.

Kínálat: 1600, 900, 800, 500, 450 holdas vidéki, 215, 200, 35 holdas városi birtokok. Különléle városi lak- és bérházak, építési házhelyek, vállalatok és szállók.

Kereslet: birtokbérletek, mindennemű erdők és bányák. (907—6.)

Gőzeke szántás!!

Tudatom a gazda kö-zönséggel, hogy egy géprendszerű gőzekémmel,

1907. április 15-től kezdve

bérszántásokat vállalok.

Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgálok

Gr. BETHLEN SÁNDOR,

M.-Gezse, u. p. Maros-Ludas.

Eladó fajkakasok.

Fehér Orpington és Plymouth fajtisza, több kiállításon kitüntetett, szépen fejlődött, 8—9 hónapos tenyészképes példányok darabonként, Orpington 8 kor., Plymouth 6 kor.

1817

Levélbeli megkeresések Tamásy József címre Kolozsvárti monostori-ut 7. kéretnék.

— Okleveles gazdász, —

34 éves, magyar, beszél oláhul is,

13 évi gyakorlata van és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik,

— Állást keres. —

1818 b. Cime a kiadóban.

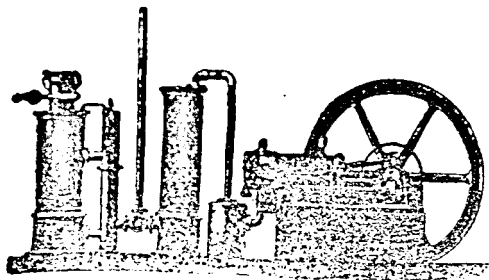
30 hold I. oszt. föld

fele a Marosterén, fele fensik, jó szántó, 2 hold legelőjoggal, 800 öl szőlővel, szép belsőség, nagy gyümölcsössel, szép lakás, szabad kézből eladó.

1814

Bővebb felvilágosítást:

GOMBOS JÓZSEF, Székely-Kocsárd.

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóerőnként csak 1—1½ fillér!
— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök
motorvállalata

(907-1.)

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telefon 66-69.

Árjegyzék és költségvetés ingyen.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
zaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
nőknél számítható, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as érfolyam.

Gyecs és olcsó lebonyolítás.

GŐZEKÉKET,

— GŐZ-UTIHENGEREKET —

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50.

BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasútállomása
szemben.

Eladó:

Magyar-Köblösön 39 hold erdőnek fája, ebben
377 szál tölgyfa, körlapösszeg 23.190, melyből mufa
169.968 m.³, tűzifa 197 m.³ Bükk és cser: 2,040 m.³

Völcsön 26 hold 20 □ öl erdőnek fája, ebben
2,613 szál tölgyfa, körlapösszeg 144.258, ebben mufa
859.192 m.³, tűzifa 486 m.³ Bükk és cser 140 m.³

Műszaki felvétel: 1903. márczius hó. 1817

Értekezhetni a tulajdonos Báró Petrichevich-
Horváth Kálmánnal Felső-Zsúkon, u. p. Apahida.

Báró Bánffy Ferenc apanagyfalusi
gazdaságában eladó:

Bajorországból importált vetőmag után termelt,
42 kgrm.-on felüli minőségi súlylyal még az
1906-ik évi termésben is bíró

„arany zab”

Ara vevő zsákjaiban Bethlen állomásra szállítva
18 korona 100 kilónként. 1820

Megrendelések intézhetők „Nagy Károly ispán” címére
Apanagyfalu (Szolnok-Dobokam.), ki kívánatra mintát is küld.

Acetylen világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott **LUX**
készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a
vizbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli

(a.)

berendezések.

Speciálítás: önálló kis telepek. (Elektrogének) városok, kastélyok,
gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Kezelés
nincsen, olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fillérbe,
egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül. Motorok: benzinre, gázra,
nyersolajra stb.-re bármilyen czélra.

FEJÉR és SCHMIDT

Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

Eladó 175 holdas birtok,

a rajtalévó — ezelőtt 10 hónappal épült — kétköví
lisztelő, jól jövedelmező malommal és az összes gazda-
sági épületekkel

A birtokot országut hasítja, mely a
vasut állomásig vezet 6 kilométerre.

Bővebb értesítést ad akár levélben akár a helyszínen

Pusztakamarás, u. p. Nagysármás

Bedőházy József,

1819

körjegyző.

Telefonszám 394.

Mendel Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű

1735

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvárt, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! Vízvezeték!
Villanyvilágítás!

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világiállításon.

1737 II. Kwizda-féle

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállókban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítőtől, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz 1.40 K — — doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle szabadalmazott Lábszár-védő Pneumatic-lábszárvédő gumbiból és légpárnával

szürke, fekete, bafina és fehér színben és négy nagyságban készítettnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerinti

1 sz. . . . 20—22 cm. 3. sz. . . . 24—27 cm.
2 sz. . . . 22—24 cm. 4. sz. . . . 27—30 cm.

Ára darabonként szürke

1. sz. Kor. 5-50, 2. sz. Kor. 5-90, 3. sz. For. 6-40, 4. sz. Kor. 7-30
1. sz. Kor. 5-90, 2. sz. Kor. 6-40, 3. sz. Kor. 6-80, 4. sz. Kor. 7-70

Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógy szerész, Korneuburg, bei WIEN.

M. Á. V. ERDELYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDELJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1906. október 1-től.

I Gy. 725 Sz. 900 Sz. 545 Gy. 915 ind. Budapest k. p. u. érk. Sz. 720 Gy. 750 Sz. 640 Gy. 915 Sz. 515 " 827 " 851 " 533 érk. Kolozsvár ind. " 602 " 1110 " 708 " 125 " 532 " 854 " 830 " 611 ind. " 521 " 1050 " 645 Sz. 1233 " 651 " 1016 " 1029 " 726 érk. Ar.-Gyeres A) ind. " 348 " 930 " 548 " 1046 " 715 " 1044 " 1116 " 750 érk. Kocsárd B) ind. " 307 " 900 " 443 " 1008 " 805 " 1145 " 1246 " 831 érk. Tövis ind. " 157 " 812 " 338 " 900 " " 1229 " 128 " 838 ind. érk. " 127 " 800 " 252 " — " " 102 " 213 " 905 érk. Küküllőszög C) ind. " 1248 " 735 " 220 " — " " 153 " 318 " 944 érk. Kis-Kapus D) ind. " 1141 " 656 " 124 " — " " 333 " 452 " 1051 érk. Segesvár E) ind. " 950 " 549 " 1151 " — " " 359 " 525 " 1114 érk. Héjasfalva ind. " 910 " 529 " 1125 " — " " 750 " 627 " 209 érk. Brassó F) ind. " 532 " 245 " 807 " —
II Gy. 725 Sz. 800 Gy. 200 Sz. 1010 ind. Budapest k. p. u. érk. Sz. 610 Gy. 110 Sz. 720 Gy. 935 " 1212 " 329 " 654 " 609 érk. Arad ind. " 930 " 818 " 1125 " 416 " 1222 " 402 " 704 " 635 ind. érk. " 850 " 808 " 1050 " 401 " 307 " 900 " 1091 " 1041 érk. Piski a) ind. " 412 " 508 " 615 " 105 " 401 " 1030 " 1101 " 1204 érk. Alvinc b) ind. " 248 " 409 " 448 " 1205 " 427 " 1049 " 1113 " 1224 érk. Gy.-Fehérvár c) ind. " 230 " 357 " 429 " 1136 " " 1123 " 1135 " 1258 érk. Tövis ind. " 200 " 333 " 355 " —
A. Sz. 733 V. 1050 V. 659 Sz. 1025 ind. Ar.-Gyeres érk. Sz. 505 V. 1015 V. 320 Sz. 912 " 755 " 1112 " 721 " 1045 érk. Torda ind. " 445 " 955 " 300 " 852
B. V. 201 Sz. 805 Sz. 319 Sz. 910 ind. Kocsárd érk. Sz. 740 Sz. 240 Sz. 834 V. 1231 " 253 " 846 " 400 " 951 érk. M.-Ludas B1) ind. " 700 " 200 " 754 " 1143 " 453 " 1025 " 537 " 1127 érk. M.-Vásárhely ind. " 526 " 1225 " 615 " 935 " 506 V. 1042 V. 545 ind. érk. " 900 V. 544 " 915 " 635 " 1216 " 714 " 905 érk. Szász-Régen ind. " 734 " 416 " 754 " 830 " 206 " 905 " — érk. Déda ind. " 542 " 242 " 617
B1 V. 845 " — " — " — ind. M.-Ludas érk. V. 730 " — " — " — " 919 " — " — " — érk. Sajó-Magyarós ind. " 152 " — " — " — " 1014 " — " — " — érk. Beszterce ind. " 109 " — " — " —
C. V. 302 V. 243 " — " — ind. Küküllőszög érk. V. 844 V. 648 " — " — " 902 " 838 " — " — érk. Parajd ind. " 335 " 105 " — " —
D. Sz. 228 Sz. 1120 V. 710 " — " — ind. Kis-Kapus érk. V. 923 Sz. 615 Sz. 1241 " 358 " 1257 " 915 " — érk. N.-Szeben D1) ind. " 731 " 445 " 1120 " — " 812 V. 548 " — " — érk. Fogaras ind. " 333 " — " 442 " —
D1 V. 521 V. 145 V. 825 " — " — ind. Nagy-Szeben érk. V. 700 V. 322 V. 1009 " 557 " 221 " 913 " — érk. Nagy-Disznód ind. " 627 " 248 " 935 " —
E. V. 310 V. 1034 " — " — ind. Segesvár érk. V. 917 V. 503 " — " — " 342 " 1104 " — " — érk. Héjasfalva ind. " 849 " 434 " — " — " 619 " 133 " — " — érk. Sz.-Udvárhely ind. " 700 " 234 " — " —
F. Sz. 515 V. 826 Sz. 250 T. 634 ind. Brassó F1) érk. Sz. 825 Sz. 159 V. 613 Sz. 1008 " 630 " 957 " 415 " 802 érk. S.-Szt.-György F2) ind. " 705 " 1239 " 450 " 848 " 757 " 1145 " 558 " — érk. Kovászna ind. " 538 " 1108 " 325 " — " 851 " 1241 " 852 " — érk. K.-Vásárhely ind. " 449 " 1016 " 237 " —
F1 V. 835 V. 417 V. 933 " — " — ind. Brassó érk. V. 727 V. 132 V. 750 " 1028 " 552 " 1055 " — érk. Zernest ind. " 600 " 1155 " 632 " —
F2 V. 700 V. 1039 V. 500 " — " — ind. S.-Szt.-György érk. V. 621 V. 425 V. 833 T. 1205 " 902 " 1242 " 831 " — érk. Cs.-Szereda ind. " 320 " 223 " 335 " 903 " 1106 " 306 " — " — érk. Cs.-Gyimes ind. " — " 1209 " 430 " 415
a Sz. 610 V. 1125 V. 407 V. 1100 ind. Piski a1) érk. V. 425 V. 1030 V. 300 Sz. 820 " 1006 " 358 " 905 " 440 érk. Petroseny ind. " 1201 " 610 " 1036 " 505 " T. 1157 " — " 1032 " 629 érk. Lupény ind. " 1033 " 442 " — " T. 322
a1 T. 620 V. 1135 T. 425 V. 1032 ind. Piski érk. V. 448 T. 1025 V. 250 T. 810 " 718 " 1220 " 523 " 1116 érk. V.-Hunyad ind. " 408 " 938 " 210 " 722
b V. 200 V. 743 Sz. 411 " — " — ind. Alvinc érk. V. 645 Sz. 1137 V. 848 " 655 " 1247 " 802 " — érk. N.-Szeben ind. " 152 " 757 " 342 " —
c V. 437 V. 940 T. 436 " — " — ind. Gyulafehérvár érk. V. 723 T. 1103 V. 614 " 733 " 1232 " 747 " — érk. Zalatna ind. " 455 " 820 " 343 " —

Hirdetéseket jutányos áron felvállal a lap kiadóhivatala

Széna, bükköny és szalma nagyobb mennyiségben, valamint részletenként is

ELADÓ:

Érdeklődni lehet:

Schrammer Péter

Donát-ut 4. sz. Kolozsvár.

Keresek egy uradalmat,

mint önálló kerekes-mester, aki szakmájában nagyon jártas, józan életű, tisztességes ember, fából való gépek részeit is jól érti készíteni.

BALLAI ALBERT, kerekes-mester,

Aranyos-Gerenden.

FISCHER

-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak, gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák- és ponyvagár Budapest, V., Nádor-n 31-33, az ország legnevesebb uradalmainak szállítója.

Mindennemű juta- és lenzsákok gyártása.

Ponyvakölcsönző intézet.